

REPRO

Hiigelsuured aplad **NÄLKJAD**

Eelmisel suvel kogusime oma aiast Harjumaal Rae vallas kokku ligi 500(!) sellist tegelast nagu pildil näha. Suve lõpuks saabus vaikus. Ja nüüd ilmusid nad taas... Mida teha?

Vastab

TIIU ANNUK

Scandagra Eesti Asi nõustaja

Pildil olev tigu on kindlalt lusitaania teetigu (*Arion lusitanicus*). Tallinna ümbruses on ta hoogsalt levima hakanud. Meile on see võõrlik üsna tõenäoliselt saabunud välismaiste istikutega mullas olnud munadega.

Tegu on silmapaistvalt suure nälkjaga – täiskasvanud loom on väljasirutatult 7–15 cm pikkune. Värvus on väga varieeruv: alates tumepruunist kuni punakate, oranžide, kollakate ja beežide toonideni. Keha kattev lima on oranžikaskollane, roomamisel jätab tald peaaegu värvitu limajälje. Looma hingamisava asub mantlikilbi peapoolses osas.

Lusitaania teetigu on valdavalt taimtoiduline. Meelsasti maiustab ta mahlaka köögiviljaga: kurgi, kõrvitsaliste, paprika, lehtsalati, kapsastega. Kuid ära ei ütle ka teraviljakultuuridest, ilutaimedest ning

seentest. Söödiku elutegevuseks soodsaim temperatuur on 17–20°. Eriti aktiivne on ta hämaras ja öösiiti. Öhu ja pinnase kuivuse suhtes on ta aga tundlik.

Lusitaania teeteo eluiga on kuni 8 kuud. Elu jooksul muneb ta ca 400 muna – see kindlustab arvuka järglaskonna. Sooja talve ja heade varjevõimaluste korral võib ta meil edukalt talvituda.

Kuidas nuhtlusest vabaneda?

■ Uusi taimi aeda tuues uurige, et juurte ümber mullapallis poleks teomune. Viimased on silmaga nähtavad, umbes 3mm läbimõõduga väikesed hallikasvalged pärlikesed.

■ Ärge tooge mulda sealt, kus on kahjurit.

■ Püüdke tiguid regulaarselt püü- nistega või korjake käsitsi ning hävi- tage. Püüniseks sobib maha pandud papitükk, vineeriplaat vms, kuhu alla nad päikese eest varju poevad.

■ Kahjur muneb niisketes varjulistes kohtades. Leitud munad hävita- ge, see aitab arvukust vähendada.

■ Looge nälkjatele elamiseks ja pal- junemiseks ebasoodsad tingimused: multšige taimeümbrusi, vähendage umbrohtunud alasid, harige sage- dasti maad.

■ Peletavalt mõ- juvad tuhk, su- perfosfaat ja lubi, kuna need ained kuivatavad teo jala all oleva lima ning loom sureb veepuudusesse. Kõige lihtsam on tolmutada taime- vahesid pärast vihma. Puhas lubi se- gage tuha või tubakatolmuga (1 : 1). Kuival ajal töödelge maapinda hi- lisõhtul või öösel, kui nälkjad on mullal või taimedel. Korrake tõrjet 7–14päevase vahega.

■ Keemilistest tõrjevahenditest on lubatud aias kasutada teograanu- leid. Puistake neid sinna, kus nälk- jaid on kõige rohkem.

Kasutamisel omad nipid

Kuna teograanulitoodete toime- mehhanismid on erinevad, on olu- line neid õigesti kasutada.

■ **Meta ja Tigude graanulid.** Kuna toimeaine metaldehüüd laguneb päikese käes, kasutage neid var- julises kohas. Tulemus on parem, kui puistate graanulid maale niis- kel õhtul ja järgneb kuiv soe päev. Peamine on ärritav toime, mis põh- justab massilise limatootmise. De- hüdratatsioon võib kesta päeva või rohkemgi. Kui selle aja jooksul sa- jab vihma või on ööd kasterikkad, taastuvad teo veevarud täielikult ning tõrje on asjata. Lubatud kasu- tada kuni kaks korda. Graanulid si- saldavad linde peletavat ainet.

■ **Ferramol** on söötmürk. Selles sisalduv raudfosfaat sekkub see- detraktis kaltsiumi ainevahetusesse, tigu katkestab peaaegu kohe söö- mise ja sureb 3–6 päeva hiljem. Lubatud kasutada 1–4 korda. Õi- gel tarvitamisel on preparaat ohu- tu lemmikloomadele ja siilidele.

Lusitaania teetigu. Ärge ajage teda segi meie looduses elavate must- ja suur-seateoga. Nälkjaid ei tohi valimatult tappa, sest neil on kindel koht toiduahelas: neid söövad siilid, kärnkonnad, mägrad, kärbid jpt.

Allikas: www.aialeht.ee.